

Afgørelser – Reg. nr.: 00691.01

Fredningen vedrører: Clausholm

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

23-06-1939

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

9.

U d s k r i f t
a f

forhandlingsprotokollen for Randers amts fredningsnævn.

96/38.

---oOo---

År 1939 den 23' juni kl.10 blev fredningsnævnet for Randers amt sat på Clausholm.

Mødt var:

- 1. Formanden dommer E.Riis.
- 2. Det amtsvalgte medlem G.M.Jensen, Væth.
- 3. Det kommunevalgte medlem gårdejer H.P.Hansen, Hvallese.

Der fremlagdes:

- 3. Skrivelse af 19/12 1938 fra Lehnbaron H.Berner Schilden Holsten.
- 4. Skrivelse af 22/12 1939 fra do.

Mødt var ejeren lensbaron H.Berner Schilden Holsten og lensbaronesse Louise Berner Schilden Holsten f.Knuth og godsforvalter G.Berner Schilden Holsten.

Bestemmelser

Ejeren lensbaron H.Berner Schilden Holsten tilbød i den til Clausholm hørende park at frede de træer, der udgør Dronningens Allé og den parallelt dermed løbende Alle samt den eg, der vokser tæt syd for Dronningens Alle i "Kalvefolden" yderligere "Emmeluths Elm" ved Clausholms Mølle, endelig de lindeallétræer, der står på Slotsholmen, dog med eventuel undtagelse af de træer, der står nærmest slottet i øst og vest.

Ejeren tilbød dernæst så længe vandtilførselsforholdene naturligt oprettholder de eksisterende voldgrave at lade dem bestå vandfyldte i deres nuværende tilstand.

Ejeren betingede sig, at der ikke ved tilbudene pålagdes ham og efterfølge ejere nogen pligt til at udbedre eller plumbere træerne eller foretage foranstaltninger, der pålagde ham økonomiske forpligtelser, altså heller ikke pligt til at forny beplantningerne.

Et kort, der angiver fredningens omfang, vil være at vedhæfte protokoludskriften.

Nævnet modtog med tak de afgivne tilbud.

Eventuelle ændringer i fredningerne kan finde sted ved forhandling mellem ejer og nævn.

Påtaleretten tillægges Randers amts fredningsnævn.

Det vedtoges, at underskrifterne skulle udskydes til begyndelsen af juli 1939.

R i i s .

Herved tiltræder jeg de foran i nævnets møde den 23/6 1939 afgivne fredningstilbud.

p.t.Grenaa, den 5' juli 1939.

H.Berner Schilden Holsten.

Til vitterlighed.

M.Jensen.

Aase Riis.

Kontorfuldmægtig, Grenaa.

Kontorist, Grenaa.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for

Randers Amt. 13 OKT. 1953

[Handwritten signature]

Fortsettes!

Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del

Retten i Århus
Tinghuset, Vester Alle 10
8000 Århus C

Landskabsarkitekt Preben Skaarup
Graven 3
8000 Århus C.

Tlf. 86 12 20 77
Fax 86 19 71 91
E-mail:
pho@domstol.dk
Direkte: 86125911 – 4001
CVR 11 98 62 93

Den 24. august 2008.

Vedrørende journal nr. 8901-01.2008.12– ansøgning om tilladelse til udskiftning af træer på ejendommen Matr. Clausholm hgd, Voldum 1ø, Clausholm Slot, Clausholmvej 308, Voldum, 8370 Hadsten.

De har på vegne ejeren af Clausholm Slot ansøgt om tilladelse til udskiftning af træer og hække på en del af ejendommen.

Hofjægermester Kim A. Berner har efterfølgende meddelt, at hækkene ikke er omfattet af nogen form for fredning.

Nærværende afgørelse vedrører således alene træer.

De har nærmere oplyst, at De i samarbejde med Realdanias projekt "Herregårdshaver – før, nu og i fremtiden", se

evt: <http://www.realdania.dk/Presse/Pressemeddelelser+2007/Arkiv/Pressemeddelelser+2006/Presserelease/s/Herreg%C3%A5rdshaver+26-09-06.aspx>

har udviklet et 100-års projekt for Clausholm Slot, Clausholmsvej 308, 8370 Hadsten (Matr. Clausholm hgd, Voldum 1ø).

Nu skal 1. etape realiseres.

1. etape omfatter udskiftning af trærækker på Slotsholmen, som af registreringen på www.arealinfo.dk (fredede områder) fremgår som fredede.

Der ønskes tilladelse til at udskifte den eksisterende plantning med nye træer og hække, som det fremgår af vedhæftede principtegning.

Træerne er ved at være udlevede og adskillige af de på arealinfo angivne fredede træer eksisterer ikke længere og har ikke gjort det i rigtigt mange år.

Projektet er muliggjort af pengegave fra Realdania.

Træerne er omfattet af en fredningsaftale tilført forhandlingsprotokollen for Randers Amts fredningsnævn den 23. juni 1939.

Det fremgår heraf:

”

Ejeren lensbaron H. Berner Sohilden Holsten tilbød i den til Clausholm hørende park at frede de træer, der udgør Dronningens Allé og den parallelt dermed løbende Alle samt den eg, der vokser tæt syd for Dronningens Alle i "Kalvefolden" yderligere "Emmeluths Elm" ved Clausholms Mølle, endelig de lindealletræer, der står på Slotsholmen, dog med eventuel undtagelse af de træer, der står nærmest slottet i øst og vest.

Ejeren tilbød dernæst så længe vandtilførselsforholdene naturligt opretholder de eksisterende voldgrave at lade dem bestå vandfyldte i deres nuværende tilstand. Ejeren betingede sig, at der ikke ved tilbudene pålagdes ham og efterfølgende ejere nogen pligt til at udbedre eller plombere træerne eller foretage foranstaltninger, der pålagde ham økonomiske forpligtelser, altså heller ikke pligt til at forny beplantningerne.

Et kort, der angiver fredningens omfang, vil være at vedhæfte protokoludskriften.

Nævnet modtog med tak de afgivne tilbud.

Eventuelle ændringer i fredningerne kan finde sted ved forhandling mellem ejer og nævn.

Påtaleretten tillægges Randers amts fredningsnævn.

Dat vedtoges, at underskrifterne skulle udskydes til begyndelsen af juli 1939.

.....”

Fredningsnævnet foretog besigtigelse den 9. maj 2008.

De oplyste under besigtigelsen bl.a., at projektet for Clausholm Slot er udvalgt med henblik på en fornyelse af haven samt med henblik på at mindske vedligeholdelse af haven.

Der er lagt vægt på, at voldgravskanterne, bestående af granitplader og markstensdiger, skal fornyes, hvilket er et arbejde af stort omfang. Især markstensdigerne er i dårlig forfatning.

Lindetræerne står tæt på kanten og medvirker til at skubbe kanterne ud.

Det er overvejet, om der skal ske udskiftning af træerne eller foretages beskæring af rødderne.

Der er kontinuerligt sket en udskiftning af lindetræer i de forskellige alleer, men symmetrien i det barokke anlæg er ved at være væk på Slotsholmen, da en del træer er fjernet. Der er således ikke længere en dobbelt række træer hele vejen rundt. På den ene side af hovedbygningen er træerne velbevarede, mens der kun er få tilbage på den anden side. Flere træer er i en meget dårlig forfatning og er i risiko for at vælte.

Projektet indeholder en løsning, hvor der sker fjernelse af de gamle træer og samtidig nyplantes rimeligt store nye træer, ligesom der udarbejdes plejeplan.

Der vil være faglig overvågning af projektets gennemførelse. En følgegruppe udpeget af Realdania har godkendt projektets grundidé og hovedtræk.

Detaljerne i projektet er ikke endelig afklaret med Kulturarvsstyrelsen.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite har bemærket, at det er et godt argument, at man ønsker at bevare barok-haveanlægget, men de gamle træer kan stå i mange år endnu og bør derfor ikke fjernes.

Favrskov Kommune har udtalt, at kommunen ikke kan bifalde en udskiftning af den eksisterende lindetræs-alle, som er fredet ved fredningsaftalen i 1939. Kommunen vurderer, at bevaringen af træerne må have været hensigten med fredningen. Kommunen anbefaler, at der i stedet indplantes nye træer af samme art/sort på de pladser, hvor træerne er udgået.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Efter nævnets opfattelse er fredningens formål at bevare det oprindelige barok-haveanlæg med voldgrav og rækker af lindetræer. Henset til den betydelige udskridning af voldgravskanterne og henset til, at der mangler et stort antal træer i de oprindelige rækker, ligesom nogle af de eksisterende træer er meget dårlige, er det nævnets opfattelse, at der er behov for en radikal indgriben for på sigt at genskabe det oprindelige indtryk af voldgrav og rækker af lindetræer. Herunder kan det være nødvendigt at fælde eksisterende træer for at opnå et ensartet udseende og for at sikre voldgravskanterne.

Nævnet lægger afgørende vægt på, at ændring i fredningen kan aftales mellem nævnet og ejer, at ejer ikke har pligt til at bekoste bevaring af anlægget, og at opretning af anlægget nu er muliggjort via Realdania's gave. Nævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 samtykke til det ønskede projekt på betingelse af, at fastlæggelse af detaljerne i projektet og dets gennemførelse aftales mellem den af Realdania udpegede følgegruppe og Kulturarvsstyrelsen.

Klagevejledning, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 og § 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen.

En eventuel klage skal indgives skriftligt til Fredningsnævnet, som derefter vil fremsende sagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500,- kr. til Naturklagenævnet.

Naturklagenævnet vil sende klageren en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet.

Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet uden at klage er modtaget.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år fra i dag, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen,

ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

offentlige myndigheder,

lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og

landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Med venlig hilsen

Per Holkmann Olsen

Afgørelsen og det vedhæftede bilag sendes pr. mail til:

Landskabsarkitekt Preben Skaarup v/ Rikke Nordmann, Graven 3, 8000 Århus C.,
rikke@prebenskaarup.dk

Hofjærgermester Kim A, Berner, Clausholm Slot, Clausholmvej 308, 8370 Hadsten,
clausholm@mail.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk

By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, blst@blst.dk

Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø, blstnatur@blst.dk

Kulturarvsstyrelsen, H. C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V., post@kulturarv.dk

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/ Alfred Berg, Solsortevej 2, 8382 Hinnerup,
favrskov@dn.dk

Suppleanten for det ministerudpegede nævnsmedlem, Børge Sundahl, Vinkelvej 5, 8870 Langå,
sundahl4@mail.tele.dk

Fredningsnævnets kommunalt udpegede medlem, Anne Neergaard, Kongsbrovej 13, Aidt, 8881
Thorsø, an@pers.aarhus.dk

Favrskov Kommune, Teknik og Miljø, Torvegade 7, 8450 Hammel, v/ Rikke Milbak Mortensen,
rmm@favrskov.dk

